Місячний Економічний Моніторинг України

- Термін перебування Російського Чорноморського флоту на базі в Криму було подовжено ще на 25 років.
- В березні спостерігалось рекордне зростання промислового виробництва.
- Україна отримала 30% знижку на імпортну ціну природного газу на наступні 10 років.
- Березневий платіжний баланс вперше з початку кризи був додатним.
- Прийнятий в квітні Закон про Державний бюджет на 2010 рік передбачає дефіцит бюджету на рівні 5,3% від ВВП.
- У квітні споживча інфляція уповільнилась до 9,7% дпр.
- Міністерство фінансів розмістило внутрішні державні облігації на суму 4,4 млрд. грн.
- Тема Місяця: Газова угода

№5 (115)
травень
2010

Населення: 45,9 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 27%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 8%
Інвестиції/ВВП: 18%
Експорт: Росія 25%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 22%, ЄС 35%

Політика: Чорноморський флот РФ залишається в Україні до 2042 року

21 квітня під час зустрічі президентів України та Росії в Харкові було підписано угоду щодо продовження терміну перебування Чорноморського флоту РФ у Криму ще на 25 років після закінчення терміну дії чинного договору в 2017 році. Угода також передбачає можливість продовження зазначеного терміну ще на п'ять років.

27 квітня Верховна Рада України ратифікувала угоду 236 голосами, незважаючи на протести опозиційних фракцій, які блокували роботу парламенту, ставлячи під сумнів легітимність підписаних документів. Тим не менше, 29 квітня Президент України Віктор Янукович підписав закон про ратифікацію угоди.

Чиновники ЄС стримано коментують нові україно-російські угоди, відзначаючи їх двосторонній характер. Разом з тим, керівник Управління планування сил Департаменту оборонної політики та планування Міжнародного секретаріату НАТО Френк Боланд зазначив, що нові угоди між Україною та Росією щодо Чорноморського флоту не вплинуть на співробітництво альянсу з Україною, якщо Київ має намір його продовжувати.

Реальний сектор: У березні обсяги промислового виробництва стрімко виросли

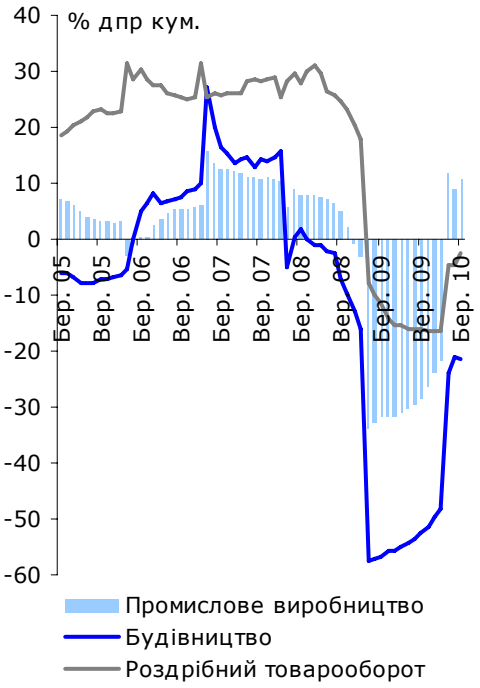
У березні обсяги промислового виробництва виросли на рекордні 13,8% дпр, що є найвищим показником з серпня 2008 року. Зростання, головним чином, пов'язане із суттєвим приростом виробництва експортно-орієнтованих галузей. Машинобудування стало лідером зростання, збільшивши випуск на 33,6% дпр, завдяки розширенню виробництва вантажних автомобілів та залізничних вагонів. Березневий стрибок зовнішнього попиту на українські сталь та вироби хімічної промисловості дозволив збільшити їх випуск на 26,2% дпр і 25,8% дпр, відповідно. Видобування неенергетичних корисних копалин також виросло на 22,9% дпр завдяки зростанню світових цін.

У січні-березні вантажообіг продовжував зростати, збільшившись на 16,1% дпр завдяки нарощуванню експорту сталі і хімічної продукції та обсягів транзиту природного газу. Темпи скорочення кумулятивних обсягів будівництва прискорились до 21,4% дпр через брак фінансування, тоді як темпи скорочення роздрібного товарообороту дещо уповільнились до 2,6% дпр. Випуск продукції сільського господарства збільшився на 5,3% дпр, оскільки поголів'я свиней і птиці продовжувало зростати.

Галузеві тенденції: Нова ціна на газ для України

Енергетика. В квітні Україна та Росія підписали угоду, згідно з якою Росія надає Україні 30% знижку від ціни на імпортний природний газ на наступні 10 років. Натомість Україна подовжила

Тенденції реального сектору

Джерело: Держкомстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.kiev.ua

термін перебування російської військово-морської бази в м. Севастополь ще на 25 років. Знижка поширюється на 30 млрд. кубометрів імпортного газу в 2009 році та на 40 млрд. кубометрів газу, що буде імпортовано в наступні роки. Знижка не може перевищувати 100 дол. США за тисячу кубометрів. Водночас, чинна формула ціни на природний газ з базовою ціною в 450 дол. США за тисячу кубометрів не була переглянута, тоді як законтрактований обсяг поставок у 2010 році було збільшено до 36,5 млрд. кубометрів. Знижка буде надана шляхом анулювання експортного мита для компанії «Газпром».

Сільське господарство. Весняна посівна кампанія проходить за нестачі зовнішнього фінансування, як державного, так і приватного. Прийнятний Законом про Державний бюджет на 2010 рік вніс зміни в механізм державної підтримки аграрного сектору. Близько 3 млрд. грн. (майже 42% сукупних видатків бюджету на сільське господарство) будуть спрямовані в Стабілізаційний Фонд для компенсації відсоткових ставок та фінансування інвестиційних проектів. Раніше ці видатки фінансувались порядку як частина державних видатків. Беручи до уваги труднощі з акумулювання коштів в Стабілізаційному Фонді, до кінця року обсяги державної підтримки сільського господарства можуть залишатись доволі обмеженими.

Транспорт. Кабінет Міністрів подовжив термін дії пільгових тарифів на залізничні перевезення для металургійної та хімічної промисловості до 1 липня 2010 року. Спочатку знижені тарифи мали бути скасовані через три місяці після впровадження, але вони діють вже протягом 21 місяця. Рішення призвело до додаткового скорочення доходів залізничного сектору, збільшуючи збитки, пов'язані з падінням вантажообігу внаслідок кризи. За оцінками Укрзалізниці за весь період застосування чинних тарифів пільг було надано на суму в 600 млн. грн.

Телекомунікації. У квітні Кабінет Міністрів у п'ять разів підвищив збір за користування радіочастотним ресурсом. Це рішення було прийняте, виходячи з фіскальних міркувань. Однак його вплив на доходи бюджету неоднозначний, оскільки вищі видатки телекомунікаційних компаній означатимуть нижчі прибутки і, відповідно, нижчі надходження від податку на прибуток підприємств, якщо тільки додаткові видатки не будуть перекладені на споживачів.

Приватизація. Відповідно до Закону про Державний бюджет надходження від приватизації заплановані на рівні 10 млрд. грн. Продаж земель несільськогосподарського призначення принесе 263 млн. грн., тоді як приватизація таких «блакитних фішок», як Укртелеком, Одеський припортовий завод та енергорозподільчі компанії, ймовірно, дозволять отримати заплановані обсяги коштів.

ФДМУ пропонує до продажу цього літа 10-17% акцій Укртелекому на фондовому ринку, однак повного плану продажу на сьогодні немає. Станом на квітень три українські компанії вже подали заявки на участь в аукціоні щодо продажу Луганськтепловоз, запланованого на 15 червня. Більше того, ФДМУ ініціював процедуру скасування заборони на продаж стратегічних підприємств енергетичного сектору, що в першу чергу стосується теплогенеруючих компаній.

Надходження від приватизації

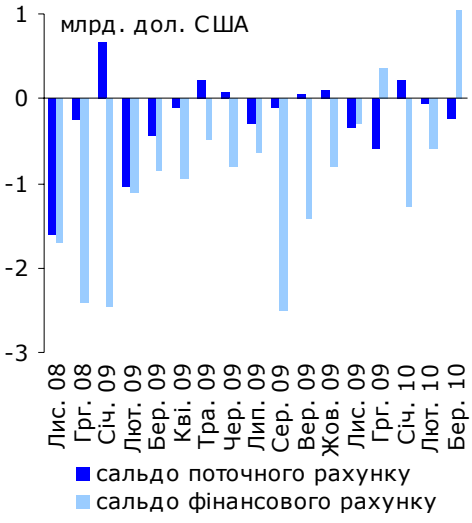

* план від 28 грудня 2007 р. (12 грудня 2008 р. план було знижено до 607 млрд. грн.)
** Закон про Державний бюджет на 2010 рік
Джерело: ФДМУ

Зовнішній сектор: В березні платіжний баланс був додатним на рівні 1,3 млрд. дол. США

За попередніми оцінками НБУ в березні дефіцит поточного рахунку збільшився до 239 млн. дол. США завдяки стрімкішому приросту імпорту товарів порівняно з темпами приросту експорту (24,6% дпм та 16,3% дпм, відповідно). Зростання спостерігалось по всім основним категоріям імпорту товарів на фоні покращення внутрішніх умов. Зростання експорту товарів було забезпечено сприятливими цінами на зовнішніх ринках металевої та сільськогосподарської продукції, а також відновленням попиту на продукцію українського машинобудування. Експорт та імпорт послуг виросли майже симетрично завдяки відновленню

Платіжний баланс

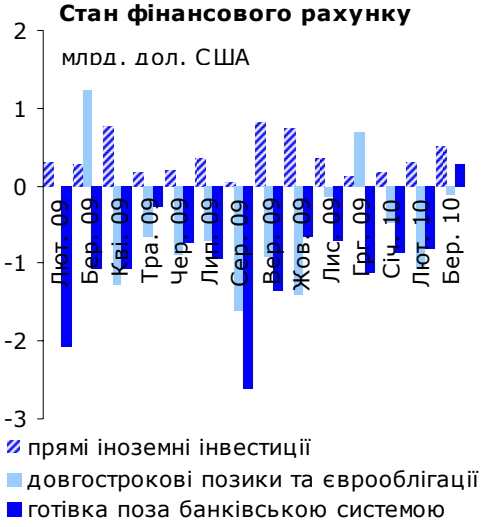

Джерело: НБУ, попередні оцінки

зовнішньої торгівлі. Кращі умови на зовнішніх ринках праці призвели до балансування доходів з-закордону.

В березні профіцит рахунку фінансових операцій в 1,3 млрд. дол. США був більш ніж достатнім для покриття дефіциту рахунку поточних операцій. Чистий притік ПІІ в 508 млн. дол. США був переважно забезпечений новими інвестиціями в банківський сектор. Паралельно відбувалось короткострокове кредитування банків, тоді як довгострокові кредити надавались переважно реальному сектору (747 млн. дол. США). Скорочення обсягів готівки поза банківською системою на фоні укріплення національної валюти та підвищення довіри до банківської системи також позитивно вплинуло на стан фінансового рахунку. Частина профіциту фінансового рахунку була сформована за рахунок акумулювання заборгованості. В березні спостерігались невиплати по торговельним кредитам. Відновлення виплат може призвести до прогрішення стану фінансового рахунку пізніше цього року.

Стан фінансового рахунку

Джерело: НБУ, попередні оцінки

Фіскальна політика: Дефіцит Державного бюджету збільшився у першому кварталі до 5,5 млрд. грн.

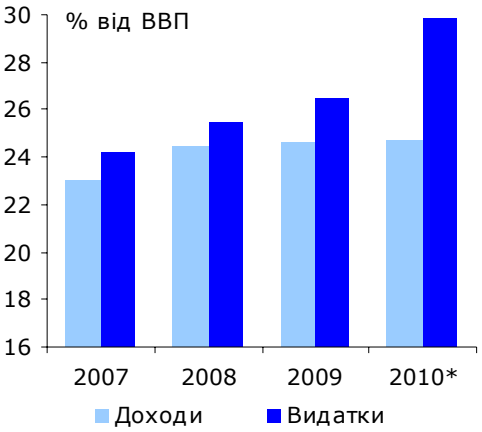
У січні-березні доходи Державного бюджету зросли на 0,9% дпр до 51,7 млрд. грн. завдяки збільшенню податкових надходжень та березневому трансферту від НБУ. Зокрема, доходи від податку на прибуток підприємств та доходи від акцизів збільшились на 27,6% дпр та 41,0% дпр, відповідно. Чисті надходження від ПДВ навпаки зменшились на 4,1% дпр переважно через 15,5% дпр падіння доходів від ПДВ на ввезені на територію України товари. Крім того, спостерігалось суттєве зменшення доходів від податків на міжнародну торгівлю та неподаткових надходжень. Останнє пояснюється зниженням власних надходжень бюджетних установ у першому кварталі 2010 року.

Видатки Державного бюджету збільшились на 12,9% дпр до 50,9 млрд. грн. переважно за рахунок суттєвого зростання видатків на соціальне забезпечення та обслуговування боргу. Водночас, частка капітальних видатків у загальній сумі видатків Державного бюджету зменшилась з 4,1% в 2009 році до 1,6% в 2010. В результаті, в першому кварталі 2010 року дефіцит Державного бюджету продовжував зростати та сягнув 5,5 млрд. грн. у порівнянні з минулорічним показником в 0,3 млрд. грн. Здебільшого він був профінансований за рахунок внутрішніх запозичень.

27 квітня Верховна Рада України ухвалила закон про Державний бюджет на 2010 рік. Доходи та видатки (без кредитів) Державного бюджету заплановані на рівні 267 млрд. грн. та 324 млрд. грн. (24,7% та 29,9% від ВВП, відповідно.). В Законі враховані нові соціальні стандарти, затверджені Верховною Радою у жовтні 2009 року. Дефіцит заплановано у розмірі 57,7 млрд. грн. (5,3% від ВВП), що є нижчим за рівень, попередньо узгоджений з МВФ (6%), проте він не враховує рекапіталізацію банків. Основними джерелами покриття дефіциту є запозичення в міжнародних фінансових інститутів, продаж облігацій державної позики, а також надходження від приватизації.

Всередині квітня Кабінет Міністрів ухвалив Бюджетну декларацію на 2011 рік. Документом встановлюється граничний розмір дефіциту бюджету та державного боргу на рівні 4,5% та 40% від ВВП, відповідно. Передбачається, що частка перерозподілу ВВП через зведений бюджет становитиме 30,5%. Обсяги державних гарантій на реалізацію інвестиційних та інноваційних проектів не можуть перевищувати 3% від ВВП. Традиційно Декларацією було передбачено подальшу децентралізацію, розвиток середньострокового планування та державно-приватного партнерства та перегляд захищених статей видатків бюджету. Запланована податкова реформа передбачає прийняття Податкового кодексу з поступовим зменшенням ставок основних податків та запровадження податку на розкіш.

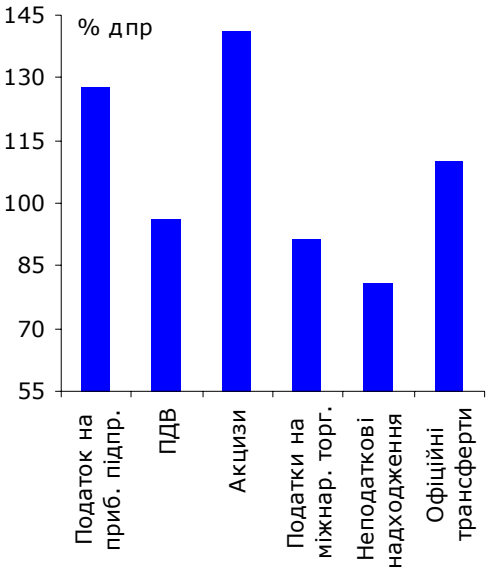
Доходи та видатки Державного бюджету

* план

Джерело: Звіти Державного Казначейства, Закон про Державний бюджет на 2010 рік

Доходи Державного бюджету у січні-березні 2010 року

Джерело: звіти Державного казначейства

Соціальна політика: Пенсійна система залишається нестійкою

Закон про Державний бюджет передбачає збільшення мінімальної пенсії з 695 грн. у січні до 734 грн. в грудні 2010 року. Таке підвищення пенсій призведе до високого дефіциту Пенсійного фонду, який був раніше запланований на рівні 29,6 млрд. грн. або 2,7% від ВВП. Крім того Уряд традиційно надасть Пенсійному фонду бюджетний трансфер на фінансування спеціальних пенсійних програм. Загалом він становить 20,9% від видатків Державного бюджету. На сьогодні ніяких заходів щодо підвищення стійкості пенсійної системи, таких як встановлення максимальної пенсії та збільшення пенсійного віку, не було впроваджено.

Трансферт Державного бюджету Пенсійному фонду

*план
Примітка: без врахування наданих позик
Джерело: звіти Державного казначейства

Ринок праці: В 2010 році очікується зменшення диференціації заробітної плати

В 2010 році суттєво збільшиться рівень мінімальної заробітної плати (в середньому на 38,5%). Це зростання призведе до підвищення витрат на оплату праці як приватних підприємств, так і державного сектору. Проте вплив зростання мінімальної заробітної плати на видатки бюджету на оплату праці буде обмежений подальшим зменшенням диференціації заробітної плати в державному секторі. Причиною є те, що Уряд не підвищив перший тарифний розряд Єдиної тарифної сітки. Приватний сектор, в свою чергу, може скоротити робочі місця, так само як і зменшити диференціацію оплати праці у відповідь на збільшення мінімальної заробітної плати. В цілому збільшення мінімальної заробітної плати призведе до зростання середньої зарплати, беручи до уваги те, що великі підприємства в переважній більшості використовують тарифну сітку при встановленні заробітної плати працівників.

Монетарна політика: В квітні інфляція сповільнилась до 9,7% дпр

В квітні ІСЦ впав на 0,3% дпм, що призвело до сповільнення темпів приросту споживчих цін до показника, нижчого за 10%, з 11,0% дпр в березні. Ціни на низку продовольчих товарів зменшились після швидкого зростання в січні та лютому. Це відбулось як через сезонні фактори, так і завдяки усуненню дисбалансу між попитом і пропозицією на ці товари. Споживчий попит також залишався досить слабким, що сприяло низькому інфляційному тиску. Таким чином, базова інфляція уповільнилась порівняно з березнем на 0,8 відсоткового пункту до 8,8% дпр.

Динаміка монетарної бази та індекса споживчих цін

Джерело: Держкомстат, НБУ

Банки мали досить стабільний рівень ліквідності в квітні, незважаючи на продовження НБУ практики вливання ліквідності в економіку через інтервенцій на валютному ринку. НБУ стерилізував частину новоствореної ліквідності шляхом випуску депозитних сертифікатів та продажу державних облігацій. Решта ліквідності перетворилась на готівку або опинилась на Єдиному казначейському рахунку. Завдяки укріпленню довіри до банків темпи приросту грошової маси прискорились до 9,9% дпр з 6,6% дпр в березні.

Фінансові ринки: НБУ розширив покупку іноземної валюти до 1,4 млрд. дол. США

Обмінний курс. Коливання курсу іноземної валюти зменшились в квітні по мірі збільшення інтервенцій НБУ на валютному ринку. За даними Рейтерс, середньоденний міжбанківський курс гривні залишався в межах 7,91-7,93 грн. за дол. США. Хоча пропозиція іноземної валюти була суттєво більшою за попит, НБУ попередив укріплення гривні, оскільки він купив 1,4 млрд. дол. США в міжнародні резерви. Тиск в бік укріплення гривні, скоріш за все, був викликаний збільшенням експортних надходжень і продовженням притоку капіталу.

Обмінний курс

Джерело: НБУ

Банківський сектор. В квітні темпи приросту депозитів уповільнились до 3,6% дпм через зниження темпів приросту депозитів юридичних осіб до 0,8% дпм. Депозити

домогосподарств в національній валюті збільшились на 5,1% дпм або на 8,2 млрд. грн., що свідчить про підвищення довіри до гривні. В той самий час частка короткострокових депозитів як домогосподарств, так і юридичних осіб в загальному обсязі депозитів продовжувала зростати, що вказує на відсутність суттєвих зрушень в рівні довіри до банківської системи в цілому.

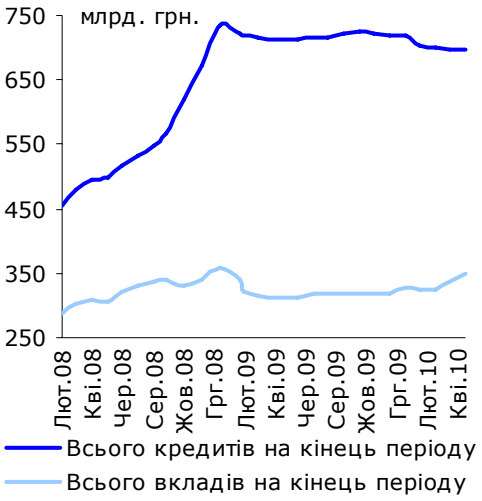
Кредити в економіку залишились на рівні, близькому до попереднього місяця, збільшившись на 0,2% дпм. Кредити домогосподарствам продовжували скорочуватись (на 1,3% дпм), а кредити юридичним особам зростали доволі повільно (0,9% дпм).

За даними НБУ, банки закінчили перший квартал 2010 року зі збитками в 4,4 млрд. грн. через зростання резервів під проблемну заборгованість на 11,7 млрд. грн. Таким чином, обслуговування боргу залишається однією з основних проблем банківської системи.

Державний борг. У квітні Міністерством фінансів було проведено розміщення одно-, дво- та трирічних облігацій внутрішньої державної позики із середньозваженою доходністю 13,4% річних. Отриманих 4,4 млрд. грн. було достатньо для здійснення планових виплат в 1,7 млрд. грн. по облігаціям попередніх розміщень. Частка короткострокових облігацій, що підлягають погашенню у 2010-2011 роках, продовжувала зростати та досягла 62,4% від загального обсягу розміщення, що вказує на зменшення попиту на середньострокові облігації. Продаж чотирирічних та п'ятирічних облігацій не відбувся. Незважаючи на стрімке зменшення ставок при розміщенні облігацій внутрішньої державної позики протягом останніх двох місяців, ймовірним є їх підвищення в майбутньому у зв'язку із очікуваним розміщенням ПДВ - облігацій пізніше цього року.

У квітні «Укрексімбанк» здійснив розміщення п'ятирічних єврооблігацій на загальну суму 500 млн. дол. США із доходністю 8,4% річних. В обігу на сьогодні знаходяться ще 875 млн. дол. США облігації цієї установи, розміщених в 2005-2006 роках. Крім того, міжнародний аеропорт «Бориспіль» розмістив однорічні облігацій на суму 150 млн. грн. зі строком погашення у квітні 2011 року та доходністю 16,0% річних. Аеропорт планує провести додаткову емісію і довести загальну суму до 500 млн. грн. Раніше компанії вдалося реструктурувати 300 млн. грн. своєї заборгованості.

Розвиток банківської системи

Джерело: НБУ

Тема місяця: Газовий гамбіт у Харкові

Чи дійсно знижка в ціні на газ є вигідною?

Дмитро Науменко

21 квітня Україна і Росія підписали угоду про продовження терміну перебування Чорноморського флоту Росії на військово-морській базі в м. Севастополь до 2042 року (Угода по Флоту). Відповідно до документу, ставка орендної плати за розміщення військово-морської бази в Криму після 2017 року залишається незмінною – 100 млн. дол. США на рік. Натомість, починаючи з другого кварталу 2010 року, Україні буде надана знижка в ціні на імпортний природний газ на наступні 10 років. Частиною домовленостей також стали прийняті поправки до газового контракту від 19 січня 2009 року.

Угода по Флоту передбачає, що знижка буде застосована до ціни, визначеної згідно з чинною формулою ціни на газ, яка включає базову ціну в 450 дол. США за тисячу кубометрів. Знижка становитиме 30% від ціни на газ за умови, якщо ціна буде меншою за 333 дол. США за тисячу кубометрів; в іншому випадку знижка не може бути більшою за 100 дол. США за тисячу кубометрів. Знижка буде поширюватись лише на 30 млрд. кубометрів імпорту природного газу в 2010 році та 40 млрд. кубометрів в наступні роки. Водночас, законтрактовані обсяги газу на 2010 рік були збільшені на 2,75 млрд. кубометрів. Штрафні санкції за порушення зобов'язання «бери-або-плати» були повністю виключені з газової угоди. І нарешті, знижка в ціні на російський природний газ буде надаватися виключно шляхом скасування відповідного експортного мита, що зазвичай сплачується «Газпромом».

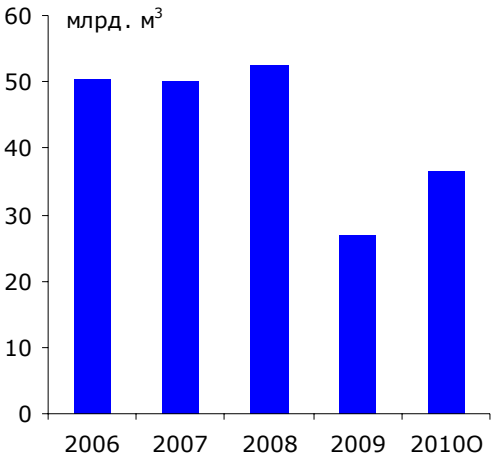
За попередніми оцінками НАК «Нафтогаз» погоджена знижка дозволить Україні знизити ціну природного газу у другому кварталі 2010 року до 233 дол. США за тисячу кубометрів з очікуваних 333 дол. США. В короткостроковій перспективі Уряд зможе зберегти ціни на газ для промислових споживачів на рівні 2009 року, інакше відповідні ціни мали б зрости через підвищення цін на нафту, що спостерігається зараз. Уряд також зможе утримати внутрішні роздрібні ціни на газ на рівні, нижчому за ринковий, що дозволить виконати передвиборчі популістські обіцянки.

Однак у довгостроковій перспективі ці угоди можуть спрацювати проти України. Ціновий дисконт послабить мотивацію Уряду до проведення довгоочікуваних реформ внутрішнього ринку газу. Це законсервує на роки вперед існуюче кросс-субсидування різних сегментів газового ринку і послабить фінансове становище Нафтогазу. Наявна структура ринку ускладнює акумуляцію інвестицій, в тому числі міжнародних, для модернізації національної газотранспортної системи (ГТС). Зниження ціни на газ також призведе до зменшення ставки транзитного тарифу, а отже і прибутку Нафтогазу від транзиту, який є головним джерелом інвестицій.

Більше того, механізм знижки не передбачає внесення змін до основних положень газового контракту 2009 року. Після закінчення терміну дії знижки Україна зіткнеться зі стрибком цін на газ, тоді як відкладення модернізації енергетичної системи країни може зробити українську економіку ще більш вразливою до змін в цінах.

Ціна природного газу в Європі продовжує падати через надлишкову пропозицію зрідженого природного газу (ЗПГ) на спотовому ринку та оптимістичні перспективи щодо видобування сланцевого газу. Це означає, що Україна могла б спробувати отримати знижку навіть без політичних поступок за умови наявності переконливої стратегії диверсифікації постачання газу.

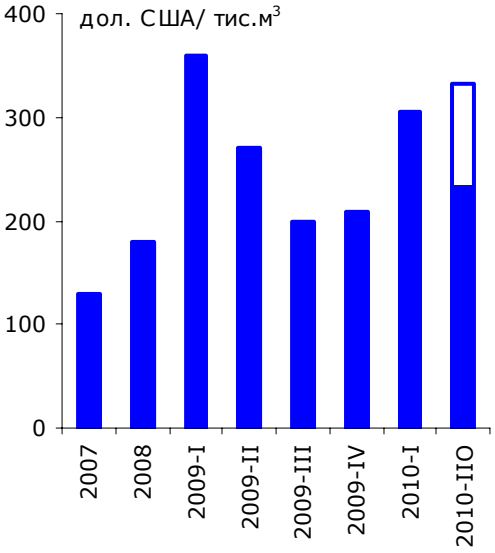
Імпорт природного газу

О-оцінка

Джерело: Держкомстат; НАК "Нафтогаз"

Ціна імпортного природного газу

О-оцінка

Джерело: НАК "Нафтогаз"

Ціни на газ в Україні для різних споживачів (на 1 квітня 2010р.)*

Джерело: НКРЕ

* Ціни без ПДВ, цільової надбавки, тарифів на транспортування, розподіл і постачання

** Середня ціна

Підсумовуючи, остання газова угода видається недалекоглядною. Низька ціна імпортного природного газу з Росії створить сприятливі умови для галузей, що є найбільшими споживачами газу, та певні можливості для збереження нинішніх цін на газ та тепло для населення. Однак дана схема ціноутворення обмежить проведення структурних реформ внутрішнього ринку газу, зменшить можливі інвестиції в модернізацію ГТС і розвиток власного видобутку газу, отже створює ризики для національної безпеки.

Економічні Тенденції		IIкв 09	IIIкв 09	IVкв 09	Iкв 10	Лис.	Гру.	Січ.	Лют.	Бер.	Кві.
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	2,6	3,3	0,1	5,3	0,0	0,1	5,4	5,2	5,3	…
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-31,1	-28,4	-21,9	10,8	-24,0	-21,9	11,8	8,8	10,8	…
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-54,9	-52,4	-48,2	-21,4	-49,7	-48,2	-24,1	-20,9	-21,4	…
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	-15,2	-16,2	-16,6	-2,6	-16,5	-16,6	-4,8	-4,7	-2,6	…
Середня заробітна плата	грн.	1892	1940	2046	2109	1955	2233	1916	1955	2109	…
ІСЦ	% дпр	15,0	15,0	12,3	11,0	13,6	12,3	11,1	11,5	11,0	9,7
ІВЦ	% дпр	-0,9	1,6	14,3	18,6	12,9	14,3	16,3	16,4	18,6	21,6
Експорт (дол. США, кум.)***	% дпр	-42,1	-43,7	-36,6	22,0[e]	-43,4	-40,7	23,6	24,7	24,2[e]	…
Імпорт (дол. США, кум.)***	% дпр	-49,8	-49,9	-43,7	18,5[e]	-49,9	-46,9	63,0	20,7	26,1[e]	…
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-1,9	-3,7	-5,7	-1,4[e]	-4,8	-5,7	-0,3	-0,7	-1,4[e]	…
Поточний рахунок, на кінець періоду****	млрд. дол. США	-0,8	-1,1	-1,8	0,1[e]	-1,3	-1,9	0,2	0,2	0,1[e]	…
Поточний рахунок (кум.)	% ВВП	-1,5	-1,3	-1,5	…	x	x	x	x	x	x
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	27,3	28,2	26,5	25,1	27,3	26,5	25,3	24,1	25,1	26,4
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	22,4	7,5	4,4	12,5	5,0	4,4	5,3	10,0	12,5	11,0
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	19,1	17,9	19,8	17,4	20,6	19,6	17,4	17,9	16,8	15,6
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	7,76	8,00	8,06	8,00	8,08	7,98	8,04	8,01	7,96	7,92
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,66	7,82	7,99	7,99	7,99	7,98	8,00	8,00	7,97	7,93
Обмінний курс, середній	євро	10,41	11,18	11,81	11,07	11,92	11,68	11,43	10,95	10,82	10,63

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, Reuters, власні розрахунки,
" Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: Держкомстат), квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
* Місячні показники не враховують регулярні квартальні перегляди ВВП
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)
*** Зростання у доларовому виразі
**** Місячні дані на основі оцінок НБУ
[e] оцінка НБУ

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	914,7
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,4
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,1	-15,1
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-26,6
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	-0,3
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,6
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,5	-43,7
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,8
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,7
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету

дпк до попереднього кварталу **дпр** до попереднього року
дпм до попереднього місяця **кум.** кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		IV 06	I 07	II 07	III 07	IV 07	I 08	II 08	III 08	IV 08	I 09	II 09	III 09	IV 09	I 10
ВВП	млрд. грн.	157,7	137,6	165,1	197,4	212,8	191,5	236,0	276,5	244,1	188,0	213,7	251,3	261,7	…
Реальний ВВП	% дпр	9,5	8,9	8,6	6,2	7,4	8,5	6,2	4,3	-7,8	-20,2	-17,8	-16,0	-6,8	…
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	9,9	14,7	15,5	15,2	19,0	23,6	12,6	14,4	4,7	-15,1	-14,3	-13,7	-13,8	…
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	1,0	0,8	6,2	4,4	2,4	-0,9	2,2	-5,3	7,4	0,5	-5,4	-7,9	-8,7	…
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	18,3	24,4	23,5	18,9	23,8	24,4	9,1	-3,2	-23,1	-53,9	-51,3	-48,8	-29,9	…
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	1,0	4,9	5,2	0,1	5,6	0,1	13,8	21,0	-13,2	-25,8	-37,9	-34,0	3,2	…
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	6,4	12,9	19,6	13,7	27,2	19,3	29,7	34,8	-11,8	-38,1	-52,5	-46,3	-10,2	…
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	8,1	4,8	6,8	-9,3	7,1	0,5	-0,5	21,9	20,7	-1,1	3,3	4,3	-9,7	…
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	7,2	15,0	13,2	13,1	4,4	9,0	9,4	1,8	-22,6	-35,8	-32,9	-28,6	-5,0	…
Будівництво (реальна)*	% дпр	4,2	13,3	8,2	12,7	5,8	-1,5	-6,3	-17,0	-32,7	-54,3	-47,0	-46,5	-38,2	…
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	21,9	14,3	17,5	25,3	15,0	15,7	10,9	2,2	-13,9	-13,2	-13,2	-19,1	-16,6	…
Транспорт (реальна)*	% дпр	5,3	7,0	5,6	8,0	10,2	10,2	14,1	10,8	-4,3	-14,4	-11,2	-9,6	-1,1	…
Платіжний баланс															
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-1,4	-1,1	-0,6	-0,3	-3,3	-3,7	-3,4	-2,1	-3,7	-0,7	-0,2	-0,1	-0,9	-0,1[e]
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-4,3	-4,0	-1,9	-0,8	-7,7	-9,8	-7,1	-3,7	-9,5	-2,7	-0,6	-0,2	-2,7	…
Баланс товарів	млн. дол. США	-2022	-1735	-1701	-2684	-4452	-4490	-4171	-3868	-3562	-957	-699	-1486	-1513	-1369[e]
Баланс послуг	млн. дол. США	347	50	448	1614	308	77	308	1341	15	177	494	1328	634	841[e]
Поточні трансферти	млн. дол. США	910	732	844	947	1016	740	833	831	723	632	667	640	722	696[e]
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1359	1709	1934	3927	1648	2430	3091	3324	1058	883	1279	1210	1282	977[e]
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	3350	1816	1477	616	1844	217	160	-690	-967	-434	-360	-2334	1396	…
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	22,4	23,0	25,9	30,6	32,5	33,2	35,5	37,5	31,5	25,4	27,3	28,2	26,5	25,1
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,03	5,04	5,02	5,01	5,04	5,03	4,79	4,70	6,49	8,09	7,76	7,99	8,06	8,00
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	4,96	4,85	6,21	7,70	7,66	7,82	7,99	7,99
Бюджет															
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	32,8	33,3	32,8	30,8	31,1	32,9	32,0	29,5	31,6	35.9	30,6	25,4	35,8	…
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,1	5,1	5,3	4,9	4,8	5,2	5,1	4,3	4,9	5.3	5,3	4,4	4,7	…
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	6,7	3,8	4,1	4,1	6,4	4,2	4,5	5,0	6,3	4.0	3,3	3,7	3,6	…
Податок на додану вартість	% від ВВП	9,3	10,4	9,8	8,7	7,6	10,6	10,9	9,8	7,8	12.1	8,3	6,4	10,9	…
Акцизні збори	% від ВВП	1,5	1,8	1,7	1,6	1,3	1,5	1,3	1,2	1,4	2.0	2,4	2,5	2,6	…
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	36,6	28,4	31,0	29,6	36,7	29,8	31,6	27,2	41,2	35.4	36,7	29,5	34,3	…
Поточні видатки	% від ВВП	29,2	26,9	28,4	25,9	27,3	28,9	28,5	22,4	33,8	34.5	35,0	26,9	31,2	…
Капітальні видатки	% від ВВП	7,4	1,6	2,6	3,7	9,4	1,0	3,1	4,8	7,4	0.9	1,7	2,6	3,1	…
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	4,0	4,7	1,7	1,2	-6,2	3,0	0,4	1,9	-10,3	0.0	-6,2	-4,5	1,1	…
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,1	0,5	0,5	0,3	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0.0	0,2	0,1	0,0	…
Ринок праці															
Середня зарплата (реальна)	% дпр	10,8	12,3	11,7	12,7	13,4	13,4	6,1	6,3	0,5	-11,7	-8,6	-10,7	-5,9	5,7
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	16,3	17,5	17,4	14,9	16,4	19,0	10,1	6,6	2,7	-10,8	-6,9	-8,6	-7,6	…
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	6,8	7,4	6,6	6,2	6,4	7,1	6,2	6,0	7,5	9,5	9,1	8,6	8,8	…
Банківський сектор															
Грошовий агрегат М0	% дпр	24,5	26,2	30,6	41,1	48,2	48,4	48,6	37,9	39,3	33,9	22,8	11,5	1,5	5,4
Грошовий агрегат М2	% дпр	34,3	38,6	40,7	47,8	50,8	52,7	48,8	37,4	31,0	12,0	5,3	-1,4	-5,4	6,9
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	37,3	50,7	56,3	64,8	71,9	67,9	67,0	53,3	7,5	-10,9	-16,1	-25,4	-8,5	7,1
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	57,5	52,3	43,8	38,4	32,5	35,2	32,9	31,2	66,3	31,8	33,0	39,2	4,7	22,8
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	52,3	52,4	57,2	60,7	72,7	81,2	70,6	54,9	40,4	27,6	27,8	25,2	16,9	13,6
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	95,4	98,9	97,4	91,0	75,4	71,3	57,9	53,4	103,6	70,8	48,7	32,4	-15,2	-13,7
Довгострокові кредити комерциних банків	% дпр	79,5	84,1	86,5	87,9	85,7	84,8	67,2	50,9	73,3	50,8	37,3	29,9	-3,8	-3,9
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	64,9	65,8	67,3	68,2	69,2	69,1	68,6	66,8	69,8	69,9	68,2	67,3	68,1	68,5
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	15,1	14,0	13,9	13,7	14,0	15,7	17,6	17,7	21,6	26,2	19,1	17,5	19,9	17,4
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	11,5	11,5	11,4	11,3	11,1	10,9	11,9	12,4	11,9	9,6	9,6	10,0	10,3	10,9

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначей розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості
[e] -за попередніми даними НБУ для платіжного балансу

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.